

**UCHWAŁA NR XI/74/2024
RADY GMINY KLESZCZÓW**

z dnia 17 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r. poz. 177, poz. 818, poz. 742, poz. 743, poz. 858, poz. 1572) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Kleszczów

Michał Rejniak

Załącznik do uchwały Nr XI/74/2024
Rady Gminy Kleszczów
z dnia 17 grudnia 2024 r.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025 - 2027

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie

Spis treści

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWY PRAWNE	4
2. PODSTAWOWE DANE O GMINIE	4
2.1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA.....	5
2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	5
2.3. EDUKACJA I WYCHOWANIE	5
2.4. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA.....	13
3. DIAGNOZA SPOŁECZNA	15
3.1. BEZROBOCIE	15
3.2. PRZESTĘPCZOŚĆ I DEMORALIZACJA	16
3.3. PRZEMOC I UZALEŻNIENIA.....	17
3.4. NIEWYDOLNOŚĆ WYCHOWAWCZA RODZICÓW	21
3.5. POMOC SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA RODZINNE	22
4. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY.....	26
4.1. ASYSTENT RODZINY.....	27
4.2. PARTYCYPACJA W KOSZTACH UTRZYMANIA DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	30
4.3. USTAWA O WSPIERANIU KOBIET W CIĄŻY I RODZINY „ZA ŻYCIEM”.....	32
5. ANALIZA SWOT	32
6. CELE I ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KLESZCZÓW NA LATA 2025-2027	35
7. DZIAŁANIA PROGRAMU.....	36
8. HARMONOGRAM	39
9. FINANSOWANIE	40
10. MONITORING I EWALUACJA.....	40

WPROWADZENIE

Obowiązek opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn.zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

Wstęp do cytowanej na wstępie ustawy brzmi **„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.**

Rodzina to od pokoleń podstawowa grupa społeczna. To ona należy do pierwszego środowiska dającego człowiekowi możliwość wszechstronnego rozwoju, zaspokajania jego wielu potrzeb i wprowadzania go w świat wartości i norm społecznych. Dobrze funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby dzieci, ponieważ środowisko rodzinne jest źródłem miłości i akceptacji. Nadrzędną zasadą powinno być wychowanie młodego pokolenia zdolnego do udziału w rozwoju społeczeństwa, tworzącego szczęśliwe relacje, odnoszącego sukcesy. Jest to możliwe poprzez zaspokajanie materialnych, psychologicznych i duchowych potrzeb dzieci. Pozytywne postawy rodziców w czasie wychowywania dziecka, uwaga i wnikliwa obserwacja jego rozwoju, pozwalają we właściwym czasie reagować i uczyć odpowiednich zachowań. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Dom rodzinny jest pierwszym i nadrzędnym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które dla swojego prawidłowego rozwoju potrzebuje zapewnienia miłości, poczucia bezpieczeństwa i zaspokojenia jego potrzeb. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań zapobiegających jej dezintegracji.

Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, kuratorów sądowych, policji i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny. Z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców i opiekunów do zmian oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrót do domu. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny dysfunkcyjnej, należy docenić i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027 jest kontynuacją poprzednich Programów (ostatni Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2022 - 2024) oraz jest dokumentem, który scala podejmowane działania na rzecz rodziny. Program stanowi kompleksowe ujęcie systemu wspierania rodzin oraz prezentuje kierunki działań na rzecz pomocy rodzinom z gminy Kleszczów.

1. PODSTAWY PRAWNE

Do aktów prawnych regulujących treść programu oraz wpływających na jego realizację należą:

- 1) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 177 z późn.zm.),
- 2) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 2809 z późn.zm.)
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 1283 z późn.zm.),
- 4) ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1923),
- 5) ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 323 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1993 z późn.zm.),
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024r. poz. 424 z późn. zm.),
- 8) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151),
- 9) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023r. poz. 1939 z późn.zm.)
- 10) ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 421 z późn. zm.),
- 11) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 750 z późn. zm.),
- 12) ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2024r. poz. 737 z późn. zm.),
- 13) ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. 2024r. poz. 1512),
- 14) Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kleszczów na lata 2021-2025,
- 15) Gminy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

2. PODSTAWOWE DANE O GMINIE

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie, instytucji współpracujących i działających na rzecz dzieci i ich rodzin.

Gmina Kleszczów jest to gmina wiejska, leżąca w powiecie bełchatowskim. Gmina Kleszczów graniczy z gminami: Sulmierzyce, Lgota Wielka, Kamięnsk, Dobryszycy, Bełchatów, Kluki, Szczerców. Siedzibą gminy jest Kleszczów. Powierzchnia gminy Kleszczów wynosi 104,2 km², co stanowi 10,8 % powierzchni powiatu, 0,6 % powierzchni województwa. Gmina Kleszczów na swoim obszarze posiada użytki rolne i użytki leśne.

Gmina Kleszczów to jedno z najszybciej rozwijających się miejsc regionu łódzkiego. Mają na to wpływ nie tylko działające na naszym terenie firmy Polskiej Grupy Energetycznej. coraz większą rangę w gospodarczym rozwoju gminy odgrywają inwestorzy polscy i zagraniczni, którzy zbudowali

zakłady produkcyjne na terenie czterech Kleszczowskich Stref Przemysłowych. Naszą gminę wyróżnia nie tylko wysoka jakość życia, którą osiągnięto dzięki znacznemu wysiłkowi inwestycyjnemu i działaniom organizacyjnym. Dobra sieć lokalnych dróg, rozwinięta opieka zdrowotna, bogato wyposażona baza edukacyjna, a także znakomite warunki do rekreacji i sportu to część atutów gminy, dzięki którym liczba mieszkańców gminy Kleszczów systematycznie wzrasta.

2.1. STRUKTURA DEMOGRAFICZNA

Na koniec roku 2023 liczba mieszkańców Gminy Kleszczów (zameldowanych na pobyt stały oraz na pobyt czasowy) wyniosła 7109. W tej liczbie znajdowało się 3615 osób płci żeńskiej oraz 3494 - męskiej. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 27%, osoby w wieku produkcyjnym 61%, a w wieku poprodukcyjnym 12%. W porównaniu z rokiem 2022 liczba mieszkańców wzrosła o 102 osoby.

W 2023 roku Urząd Stanu Cywilnego w Kleszczowie zarejestrował 6 urodzeń, 22 małżeństwa oraz 35 zgonów. Dla porównania w 2022 roku Urząd Stanu Cywilnego w Kleszczowie zarejestrował jedno urodzenie, 30 małżeństw (w tym 25 konkordatowych i 5 cywilnych) oraz 34 zgony.

Podane liczby obejmują także transkrypcje aktów stanu cywilnego czyli wpisanie do polskich ksiąg stanu cywilnego aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą. Podkreślić należy, że nie każde zdarzenie zarejestrowane w kleszczowskim Urzędzie Stanu Cywilnego dotyczy osób zameldowanych na terenie gminy. Jednocześnie wiele zdarzeń dotyczących mieszkańców gminy zostało zarejestrowanych w innych urzędach stanu cywilnego - zgodnie z miejscem zdarzenia.

2.2. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Gmina Kleszczów posiada 187 lokali komunalnych i 12 lokali przeznaczonych do najmu socjalnego. Powierzchnia lokali komunalnych wynosi od 27,41m² do 97,90m², natomiast w lokalach przeznaczonych do najmu socjalnego od 33,9m² do 43,80m².

Lokale mieszkalne przyznawane są rodzinom, które nie mają zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych na podstawie Uchwały Rady Gminy Kleszczów nr XXVI/359/2020 z dnia 26 listopada 2020r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Kleszczów.

W 2023 roku w gminie Kleszczów złożono 25 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego z zasobów gminy, w tym 1 wniosek złożono o przyznanie mieszkania socjalnego.

2.3. EDUKACJA I WYCHOWANIE

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz na asekurowaniu go w obliczu zagrożeń.

Gmina Kleszczów zapewnia mieszkańcom gminy opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3. Odbywało się to w Gminnym Żłobku w Kleszczowie, bądź w ramach opieki realizowanej przez opiekunów dziennych, zatrudnionych przez Gminę Kleszczów. Gminny Żłobek w Kleszczowie w 2023 roku obejmował opieką 58 dzieci. W 2023 r. opiekę dzienną nad dziećmi w wieku do lat 3 świadczyło 7 opiekunów dziennych, wybranych w gminnym konkursie. Opieką objętych było 34 dzieci.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

W roku szkolnym 2022/2023 Gmina Kleszczów była organem prowadzącym dla 3 przedszkoli publicznych, 2 szkół podstawowych, 2 szkół ponadpodstawowych. W porównaniu z rokiem szkolnym 2021/2022 sieć szkół podstawowych nie uległa zmianie. Od roku szkolnego 2021/2022 działalność na terenie gminy działalność prowadzi Niepubliczne Przedszkole „Muminki” z oddziałami integracyjnymi w Kleszczowie.

Tabela 1. Stan organizacji szkół podstawowych, szkoły ponadpodstawowej i przedszkoli w roku szkolnym 2022/2023

Nazwa szkoły	Liczba uczniów ogółem
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. JANUSZA KORCZAKA W KLESZCZOWIE	448
SZKOŁA PODSTAWOWA IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W ŁĘKIŃSKU	266
LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. JANA PAWŁA II W KLESZCZOWIE	181
TECHNIKUM NOWOCZESNYCH TECHNOLOGII IM. JANA PAWŁA II W KLESZCZOWIE	206
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W ŁUSZCZANOWICACH	103
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W ŁĘKIŃSKU	100
PUBLICZNE PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE W KLESZCZOWIE	150

Źródło: Raport o stanie Gminy Kleszczów za rok 2023

Gmina organizuje dowozy uczniów do szkół podstawowych, uczniowie mają zapewniony w trakcie roku szkolnego bezpłatny jednodaniowy obiad (zupa + owoc lub koktajl jogurtowo-owocowy naprzemiennie z drugim daniem oraz bezpłatną ciepłą herbatę podczas przerw (w roku szkolnym 2022/2023- 720 uczniów, w roku szkolnym 2023/2024- 713 uczniów). Dzieci uczęszczające do przedszkola objęte są programem bezpłatnego dożywiania, które obejmuje jeden dwudaniowy obiad i dwa napoje gorące dziennie we wszystkie dni, rodzice dokonują wyłącznie płatności za śniadania i podwieczorek.

W szkołach podstawowych na terenie naszej gminy dla uczniów, rodziców dostępna jest pomoc pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, terapeuty pedagogicznego, psychologa szkolnego, logopedy, neurologopedy, doradcy zawodowego, prowadzone są zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne.

W przedszkolach z terenu gminy były realizowane programy profilaktyczne, edukacyjne, wychowawcze oraz udzielano wsparcia na rzecz dziecka i rodziny.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łuszczanowicach realizuje autorski Program Profilaktyczno-Wychowawczy oparty na standardach „Szkoły Promującej Zdrowie”, który 6 września 2023 r. otrzymał Krajowy Certyfikat Sieci Szkół Promujących Zdrowie. Dzieci 6-letnie realizowały Program profilaktyczny „Przyjaciele Zippiego”. To międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonalili relacje dzieci z innymi ludźmi. We wrześniu każdego roku nauczyciele przeprowadzają cykl zajęć dotyczących poznania przez dzieci norm i zasad zachowań obowiązujących w przedszkolu, jak również były prowadzone pogadanki o tematyce dotyczącej stosowania przemocy wobec innych i jej zapobiegania. Systematycznie organizowano zabawy integrujące grupę w celu rozbudzania pozytywnych relacji „Poznajmy się”, „Tworzymy zgraną grupę”. Prowadzono pogadanki, zajęcia o tematyce dotyczącej przemocy wobec innych i jej

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

zapobieganiu. Prowadzone były rozmowy dzieci z zaproszonymi gośćmi – strażakiem, policjantem, podczas których dzieci poznały jak należy zachować się w obecności nieznajomych. Nauczyciele czytają wychowankom „bajki terapeutyczne”, zachęcają do stosowania „Zasad Dobrego Przedszkolaka” – który szanuje innych, jeśli chce być lubiany i szanowany. Przedszkole obchodzi Ogólnopolski Dzień Praw Dziecka, który przypomina o tym, że dziecko ma swoje prawa i potrzeby, powinno być otoczone troskliwą opieką i szczególną ochroną prawną. W styczniu i w marcu 2024 r. zorganizowane zostały kilkugodzinne warsztaty dla rodziców i wychowawców pt. „Empatyczna komunikacja w grupie przedszkolnej” prowadzone przez trenerów Centrum Pozytywnej Edukacji. Z okazji Dnia Rodziny zorganizowany został piknik profilaktyczny pt. „Razem bawić się weselej”. Temat przewodni nawiązywał do różnych form spędzania wolnego czasu wspólnie z bliskimi. W uroczystości wzięło udział około 300 osób. W PPS w Łuszczanowicach zostały przeprowadzone przez panią psycholog zajęcia warsztatowe z dziećmi związane z problematyką przemocy. We wszystkich ww. działaniach brały udział wszystkie dzieci uczęszczające do przedszkola – 100 osób.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Kleszczowie w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 prowadziło programy edukacyjno-wychowawcze oraz profilaktyczne: „Kubusiowi przyjaciele natury” – program edukacyjny, którego celem jest zachęcanie dzieci do dbania o środowisko naturalne, liczba uczestników 75 dzieci, „Cała Polska czyta dzieciom” – program edukacji czytelniczej propagujący codzienne głośne czytanie dzieciom, liczba uczestników 75 dzieci, „Czyste powietrze wokół nas” – program edukacji prozdrowotnej, którego celem jest ochrona zdrowia przed narażeniem na dym tytoniowy, liczba uczestników 50 dzieci.

Publiczne Przedszkole Samorządowe w Łękińsku także realizowało wiele programów profilaktycznych oraz edukacyjno-wychowawczych, m. in.: Program Profilaktyki, który miał na celu promować i kształtować zdrowy styl życia, nauczyć dzieci, jak radzić sobie z trudnościami i kryzysami- 100 dzieci, program „Klub Mleczka”- projekt edukacji zdrowotnej- 50 dzieci, program adaptacyjny „Przedszkole moim drugim domem”- 25 dzieci, zrealizowano innowację pedagogiczną „Każdy inny, wszyscy tacy sami”, która miała na celu kształtować pozytywną postawę wobec dzieci z niepełnosprawnością- 50 dzieci, warsztaty dla dzieci „Poruszające bajki o emocjach”.

Placówki oświatowe stale organizują zajęcia pozalekcyjne, w tym koła zainteresowań.

Tabela 2. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez Szkołę Podstawową w Kleszczowie

Lp.	Rodzaj zajęć	Liczba uczniów	
		2022/2023	2023/2024
1.	Dydaktyczno- wyrównawcze	229	207
2.	Logopedyczne	77	100
3.	Zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno- społeczne	6	5
4.	Korekcyjno- kompensacyjne	53	60
5.	Konsultacje z psychologiem/ pedagogiem	16	19
6.	Zajęcia o charakterze terapeutycznym	17	17
7.	Zajęcia rozwijające uzdolnienia, w tym kółka: języka polskiego, języka angielskiego, matematyki, fizyki, biologii, chemii, geografii, plastyczne, zajęcia rytmiki, zajęcia sportowo- ruchowe dla klas I-III	239	223

Źródło: Dane sprawozdawcze z SP Kleszczów

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Tabela 3. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez Szkołę Podstawową w Łękińsku

Lp.	Rodzaj zajęć	Liczba uczniów
		2023/2024
1.	Dydaktyczno- wyrównawcze w klasach I-III	49
2.	Dydaktyczno- wyrównawcze w klasach IV- VIII	143
3.	Rewalidacyjne	11
4.	Korekcyjno- kompensacyjne	29
5.	Zajęcia rozwijające zainteresowania sportowe w klasach I- III	113
6.	Koło języka polskiego w klasach IV- VIII	77
7.	Koło matematyczne w klasach VII- VIII	31
8.	Koło języka angielskiego w klasach II- VIII	232
9.	Koło języka niemieckiego w klasach VI	39
10.	Koło geograficzne w klasach V	16
11.	Koło historyczne w klasach V	15
12.	Koło biologiczne w klasach V	15
13.	Koło muzyczne w klasach II- VI	76
14.	Koło informatyczne w klasach II- VIII	30

Źródło: Dane sprawozdawcze z SP Łękińsko

W szkołach z terenu gminy były realizowane programy profilaktyczne, wspierające wychowanie dzieci oraz programy edukacyjno- wychowawcze dla uczniów.

W szkole podstawowej w Kleszczowie w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 realizowano programy: „Trzymaj Formę”, którego celem jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki, „Akademia Bezpiecznego Puchatka”- ogólnopolski program edukacyjny skierowany do uczniów klas I szkół podstawowych, obejmujący tematykę związaną z bezpieczeństwem dzieci w sześciu obszarach: w szkole, na drodze, w domu, w Internecie, w relacjach z rówieśnikami oraz podczas wypoczynku, „Kubusiowi Przyjaciele Przyrody”- jeden z największych ogólnopolskich programów edukacyjnych dla szkół podstawowych (klasy I-III) poświęcony tematyce ekologicznej, jego celem jest proekologiczna edukacja dzieci i zachęcenie je do ruchu już od najmłodszych lat, „Dopalaczom mówimy stop – wybieramy zdrowie”- celem programu jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych wśród młodzieży szkolnej, „Debate”- program profilaktyczny dotyczący alkoholizmu, skierowany głównie do młodzieży, która nie miała jeszcze kontaktu z alkoholem. Jego celem jest zapobieganie przedwczesnemu spożyciu alkoholu oraz jego negatywnym skutkom, a także promowanie postawy abstynencji, „Zachowaj Trzeźwy Umysł”- kampania edukacyjna, podejmująca problem profilaktyki uzależnień. Jej celem jest promowanie konstruktywnych postaw zdrowego stylu życia oraz atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży aktywności prospołecznych jako alternatywy wobec wielu zachowań ryzykownych, szczególnie picia alkoholu, zażywania narkotyków oraz stosowania przemocy.

Szkoła Podstawowa w Łękińsku w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 realizowała szereg programów profilaktycznych i programów edukacyjno- wychowawczych wspierających wychowanie uczniów. Programy te realizowane były przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów pomocy psychologiczno- pedagogicznej w klasach I–VIII. Profilaktyka szkolna obejmowała szereg działań zmierzających do ochrony uczniów przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielania wsparcia w trudnych sytuacjach szkolnych i rodzinnych. Podejmowane w szkole działania miały na celu ograniczenie i wyeliminowanie zachowań ryzykownych młodzieży oraz wzmocnienie czynników chroniących

przed zagrożeniami. Realizowane programy profilaktyczne i edukacyjno-wychowawcze: „Klub Bezpiecznego Puchatka”- program edukacyjny mający na celu poprawienie bezpieczeństwa najmłodszych uczniów klas podstawowych zarówno w szkole, w drodze do szkoły jak i w domu (uczestnicy kl. I – 42 osoby), „Przyjaciele Zippiego”- międzynarodowy program promocji zdrowia psychicznego, który kształtuje i rozwija umiejętności psychospołeczne u małych dzieci w wieku 5 – 8 lat. Uczy różnych sposobów radzenia sobie z trudnościami i wykorzystywania nabytych umiejętności w codziennym życiu oraz doskonali relacje dzieci z innymi ludźmi (uczestnicy kl. I – 42 osoby), „Myślę pozytywnie” – program kompleksowego wsparcia dzieci i młodzieży, rodziców w profilaktyce zdrowia psychicznego oraz upowszechniania wiedzy na jego temat (uczestnicy kl. I–VIII), „Dopalaczom mówimy stop – Wybieramy zdrowie”- program, który stawia sobie za cel zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych wśród młodzieży województwa łódzkiego (uczestnicy kl. VII–VIII), „Trzymaj formę”- celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety (uczestnicy kl. IV–VIII), „Debata”- warsztaty prowadzone przez wyspecjalizowanego trenera (uczestnicy kl. VII – VIII). Program Debata to rekomendowany program Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Celem ogólnym zajęć było wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej i nie tylko. Treści i zakres przeprowadzonych warsztatów były dostosowane do indywidualnych potrzeb danej klasy, „Tolerancja i szacunek to mój wizerunek”- warsztaty dla klas IV–VI. W trakcie zajęć uczniowie dowiedzieli się czym jest szacunek i co jest potrzebne, aby stosować go w codziennym życiu, a także jak szanować siebie i innych, „Trzymaj formę”- celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety, „Tydzień Uczniowskiej SuperMocy”- akcja mająca na celu poznanie siebie, uświadomienie uczniom ich mocnych stron, zaprezentowanie uczniowskich talentów, budowanie poczucia własnej wartości, wzmacnianie własnego pozytywnego wizerunku, integracja zespołu/grupy/klasy, „Szlachetnie i zdrowo z małpką Iwonką”, „Sensoryka dla smyka”, „Sztuka emocji”- projekty- innowacje własne nauczycieli. Dzięki funduszom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych bardzo ciekawe zajęcia i prelekcje z uczniami, rodzicami i nauczycielami przeprowadziła w maju 2022 r. sędzia Anna Maria Wesołowska. Zajęcia dotyczyły destrukcyjnego wpływu używek i cyberprzemocy na funkcjonowanie młodego człowieka.

Szkoły podstawowe realizowały także działania na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci. Uczniowie ze szkoły podstawowej w Łękińsku w ramach wyrównywania szans edukacyjnych brali udział w zajęciach dydaktyczno– wyrównawczych w klasach I-III, zajęciach dydaktyczno–wyrównawczych z języka polskiego i matematyki w klasach IV–VIII, w zajęciach korekcyjno – kompensacyjnych, w zajęciach rewalidacyjnych, w zajęciach z doradztwa zawodowego. W trakcie nauki proces edukacji był zróżnicowany i obowiązywała indywidualizacja przez nauczyciela treści kształcenia uwzględniająca tempo pracy uczniów podczas zajęć edukacyjnych, nauczyciele dostosowywali wymogi edukacyjne dla uczniów posiadających opinię czy orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej, prowadzono zajęcia logopedyczne dla uczniów klas I–III, prowadzona była współpraca z rodzicami – zebrania zespołów pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zebrania wychowawców i nauczycieli z rodzicami, odbywała się współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Bełchatowie, współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kleszczowie, współpraca z Posterunkiem Policji w Kleszczowie. Działania te realizowane były przez nauczycieli, wychowawców i specjalistów pomocy psychologiczno-pedagogicznej w klasach I–VIII.

Szkoła podstawowa w Kleszczowie w ramach wyrównywania szans edukacyjnych dzieci dodatkowo prowadziła programy: „Aktywna Tablica- Specjalne Potrzeby Edukacyjne”- program zakłada wsparcie dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych w których uczą się uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, „Laboratoria Przyszłości”- inicjatywa edukacyjna realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Misją jest stworzenie nowoczesnej szkoły, w której zajęcia będą prowadzone w sposób ciekawy, angażujący uczniów oraz sprzyjający odkrywaniu ich talentów i rozwijaniu zainteresowań, „Terapia ręki dla każdego – projekt edukacyjny”, projekt „Bądź sobą – szukaj własnej drogi”, projekt „Szkoła dostępna dla wszystkich”- celem inicjatywy jest podniesienie kompetencji pedagogów, psychologów, pedagogów specjalnych, logopedów i terapeutów pedagogicznych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego oraz udzielania wsparcia edukacyjno-specjalistycznego.

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie prowadził zajęcia wyrównujące braki edukacyjne, zajęcia rozwijające zainteresowania ucznia, dodatkowe zajęcia przygotowujące do matury i egzaminów zawodowych. Szkoła realizowała założenia szkolnego programu wychowawczo- profilaktycznego: analizowano treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego pod kątem rekomendacji PARPA w sprawie realizacji programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w szkołach i społecznościach lokalnych oraz na temat potrzeb i zaleceń dotyczących działań w zakresie profilaktyki używania substancji psychoaktywnych oraz innych problemów dzieci i młodzieży po epidemii COVID-19. Prowadzono działania z zakresu profilaktyki: Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją oraz Światowy Tydzień Mózgu, organizacja Tygodnia Zdrowia, organizacja Szkolnego Tygodnia Profilaktyki, spotkanie profilaktyczne z „AMAZONKAMI” z Bełchatowskiego Stowarzyszenia „Amazonki”, Projekt „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia Kontra HIV”, Międzynarodowy Dzień Tolerancji. Szkoła realizowała program edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość”. Celem programu było ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Brano udział wraz z młodzieżą w VI Wojewódzkim Zjeździe Liderów Młodzieżowych w Bełchatowie (październik 2022 roku) pod hasłem „Presja- depresja”, udział w VII Wojewódzkim Zjeździe Liderów Młodzieżowych w Nieborowie w kwietniu 2023- hasło Zjazdu „Samo- akceptacja”, zorganizowano profilaktyczne spotkanie z policją (listopad 2022 roku) nt. „Bezpieczeństwo uczniów i odpowiedzialność karna nieletnich”- celem pogadanki było zapoznanie młodzieży z ich prawami i obowiązkami podczas poruszania się w przestrzeni wirtualnej. Poruszono tematykę związaną z odpowiedzialnością karną, jaką mogą ponieść nieletni za swoje czyny i zachowania popełniane w Internecie. Ponadto zorganizowano warsztaty dla uczniów z psychologami z Fundacji Psychocenter w ramach projektu „Pozytywne kreowanie własnej tożsamości”(marzec 2023 rok) dla wszystkich uczniów.

Szkoły podstawowe podejmowały szereg działań w zakresie przeciwdziałania przemocy. Nauczyciele podejmowali działania zmierzające do ochrony uczniów przed przemocą, przed wpływem czynników destrukcyjnych, zakłócających prawidłowy rozwój oraz udzielali wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych. Realizowane działania miały na celu ograniczenie i wyeliminowanie zachowań ryzykownych młodzieży oraz wzmocnienie czynników chroniących przed zagrożeniami. Przeprowadzane działania były dostosowane do poszczególnych etapów edukacyjnych oraz do potrzeb, warunków szkolnych i środowiskowych uczniów. Wszelkie działania profilaktyczne miały na celu wspomaganie uczniów w sposobie rozumienia nie tylko otaczającej ich rzeczywistości, ale także samych siebie oraz wartości które umożliwiają życie w wolności i radości. Realizatorami profilaktyki byli wszyscy nauczyciele szkół stanowiący pozytywne wzorce do

naśladowania. W efekcie realizowanych działań profilaktycznych uczniowie mają świadomość jakie zagrożenia i szkodliwość niosą za sobą środki odurzające, znają techniki odmawiania ich przyjęcia, mają świadomość potrzeby dbałości o swoje ciało i zdrowie. Realizacja programów profilaktycznych odbywała się w ramach codziennych zajęć dydaktyczno- wychowawczych oraz opiekuńczych prowadzonych podczas godzin wychowawczych przez wychowawców, pedagoga, psychologa, spotkań z przedstawicielami m.in. policji i służby zdrowia, mającymi na celu informowanie uczniów o szkodliwości używek i innych zachowań ryzykownych, przedstawień, warsztatów profilaktycznych, imprez i uroczystości szkolnych. W szkołach przygotowano gazetki na tablicę ścienną pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego i szkolnego koordynatora ds. bezpieczeństwa na tematy odpowiadające potrzebom szkoły np. profilaktyka uzależnień, agresji i przemocy, prawa dziecka, profilaktyka zdrowotna w okresie pandemii, kryzys w izolacji, tolerancja. Na gazetce umieszczano informacje zarówno dla dzieci, jak i rodziców i nauczycieli. Na godzinach wychowawczych, zajęciach przedmiotowych i świetlicowych podejmowane były przez nauczycieli tematy z zakresu realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego mające na celu: kształtowanie podstawowych wartości społecznych u młodego człowieka, promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, zapobieganie i eliminowanie sytuacji zagrażających prawidłowemu rozwojowi ucznia. Przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczowie SP Kleszczów wzięła udział w programie ogólnopolskim Interwencja Kryzysowa w Szkole. W ramach programu nauczyciele oraz rodzice uczestniczyli w szkoleniach online z zakresu zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, reagowania w sytuacjach kryzysowych oraz radzenia sobie z trudnymi zachowaniami nastolatków, zorganizowano wyjazd dla uczniów klas VII do Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim. Celem wyjazdu było przede wszystkim uświadomienie młodzieży konsekwencji prawnych wynikających z podejmowania zachowań ryzykownych a członkowie Szkolnego Klubu Bezpieczeństwa w Szkole Podstawowej im. Janusza Korczaka w Kleszczowie wraz z pedagogiem prowadzili akcję polegającą na rozprowadzeniu ulotek profilaktycznych na terenie Kleszczowa. Uczniowie odwiedzili różne instytucje publiczne oraz miejsca, w których zostawiano ulotki zawierające treści skierowane do osób dorosłych, w tym rodziców. Dotyczyły one problemu alkoholowego, przemocy w rodzinie, narkotyków oraz sposobu komunikowania się z dorastającym dzieckiem. Realizując założenia programu „Szkoła dostępna dla wszystkich” psycholog, pedagog i pedagog specjalny objęli uczniów klasy V interwencją „Działania wspierające uczniów z zaburzeniami komunikacji wynikającymi ze zjawiska przemocy” prowadząc w każdym tygodniu zajęcia warsztatowe. Szkoła podstawowe w Łękińsku uczestniczyła w projekcie Uniwersytetu Dzieci w Klasie- „Lekcje z emocjami. Jak dbać o swój nastrój?” realizowanym w ramach Programu Uniwersytetu Dzieci w Klasie pod honorowym patronatem Ministra Edukacji i Nauki. Uczniowie podczas zajęć uczyli się, jak panować nad emocjami takimi jak: stres, strach czy agresja. Poznali również strategie radzenia sobie z nimi. Dzięki uczestnictwu w zajęciach rozwinęli istotne kompetencje, takie jak: empatia, wrażliwość i umiejętność współpracy. Mieli okazję dowiedzieć się, jak duży wpływ ma stres na nasze zdrowie. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie stale propagował zdrowy styl życia z wykluczeniem używek typu alkohol, papierosy, e-papierosy, energy drinki oraz zdrowe odżywianie i profilaktykę chorób cywilizacyjnych, prowadzono akcje krwiodawcze i współpracowano z Klubem Honorowych dawców Krwi PCK z Kleszczowa, prowadzono pogadanki na godzinach do dyspozycji wychowawcy i zajęcia ze specjalistami szkolnymi, opracowywano zalecenia dotyczące dostosowania wymagań edukacyjnych dla uczniów.

W gminie Kleszczów od wielu lat funkcjonują programy stypendialne, służące wsparciu uczniów i studentów, zamieszkujących na terenie gminy Kleszczów lub uczących się w szkołach prowadzonych przez Gminę Kleszczów. Programy te służą również motywowaniu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

uczniów i studentów do uczestniczenia w konkursach, turniejach i zawodach, organizowanych na szczeblu ponadgminnym. W gminie od kilku lat funkcjonuje program nagradzania zespołów i osób, które realizują działalność i osiągają sukcesy w różnych dziedzinach kultury. Nagrody te mają na celu pobudzenie aktywności lokalnych twórców i jeszcze większe ich zaangażowanie w życie kulturalne gminy. Każdy program stypendialny jest dużą motywacją dla samych dzieci i młodzieży oraz też stanowi duże wsparcie dla rodziców w pełnym wykształceniu dzieci i rozwijaniu ich talentów, zdolności. W 2023 roku gmina przyznała:

- a) miesięczne stypendia dla studentów zamieszkałych i zameldowanych w gminie Kleszczów, rok akademicki 2022-2023: 159 stypendiów na kwotę 324 750,00 zł; rok akademicki 2023-2024: 164 stypendia na kwotę 184 125,00 zł;
- b) stypendia motywacyjne za wyniki w nauce (112 stypendiów) i szczególne osiągnięcia (8 stypendiów) dla studentów zamieszkałych i zameldowanych w gminie Kleszczów, rok akademicki 2022 – 2023 na kwotę 239 425,00 zł;
- c) 434 stypendia motywacyjne za wyniki w nauce i szczególne osiągnięcia dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, zamieszkałych i zameldowanych w gminie Kleszczów na rok szkolny 2022/2023 na kwotę 179 285,00 zł;
- d) 12 stypendiów socjalnych dla uczniów szkół ponadpodstawowych, zamieszkałych i zameldowanych w gminie Kleszczów na rok szkolny 2022 – 2023 semestr II i rok szkolny 2023 – 2024 semestr I na kwotę 9 937,00 zł.

Gmina przyznała także 58 nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury na łączną kwotę 63 500,00 zł oraz 20 nagród sportowych za osiągnięcie wysokich wyników sportowych (zawodnicy i trenerzy) na łączną kwotę 49 700,00 zł.

W 2023 roku uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych, prowadzonych przez Gminę Kleszczów otrzymywali stypendium bezpośrednio w szkole, do której uczęszczali.

Łączna kwota wypłaconych stypendiów wyniosła 319 730,00 zł.

Tabela 4. Stypendia motywacyjne za wyniki w nauce przyznawane i wypłacane przez szkoły

NAZWA PROGRAMU STYPENDIALNEGO	NAZWA SZKOŁY	LICZBA PRYZNANYCH STYPENDIÓW		KWOTA WYPŁACONYCH STYPENDIÓW
		Rok szkolny 2022-2023		
Stypendia motywacyjne za wyniki w nauce dla uczniów	Szkoła Podstawowa w Kleszczowie	Półrocze I	102	37 860,00 zł
		Półrocze II	115	42 935,00 zł
	Szkoła Podstawowa w Łękińsku	Półrocze I	92	32 060,00 zł
		Półrocze II	124	46 015,00 zł
	Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie	Półrocze I	129	72 030,00 zł
		Półrocze II	157	88 830,00 zł
Podsumowanie		719	319 730,00 zł	

Źródło: Raport o stanie gminy za 2023 rok

2.4. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA

Wspierając działalność na rzecz rozwoju kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, gmina Kleszczów przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności przedsięwzięć o charakterze artystycznym i społeczno-kulturalnym. Dostosowanie oferty kulturalnej do różnych grup wiekowych odbywa się dzięki współpracy pomiędzy wieloma organizacjami i placówkami gminy. Gospodarzem większości imprez kulturalnych w gminie Kleszczów jest Gminny Ośrodek Kultury, który w ramach swojej działalności prowadzi zajęcia dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

Działalność w zakresie organizacji czasu wolnego organizuje w gminie Kleszczów przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury, który w ramach swojej działalności prowadzi zajęcia dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych i całych rodzin. GOK upowszechnia i animuje kulturę. Poprzez włączenie do swoich działań innych instytucji, grup, organizacji stwarza możliwości do aktywnego współtworzenia wydarzeń kulturalnych. W kalendarzu imprez organizowanych przez GOK znajduje się wiele cyklicznych wydarzeń, które za każdym razem gromadzą bardzo wielu uczestników. Gminny Ośrodek Kultury umożliwia tworzenie prac z rękodzieła artystycznego, kompozycji witrażowych, zajęcia z ceramiki, a także stwarza możliwość uczestnictwa w spektaklach, wystawach, koncertach, wyjazdach krajowych i zagranicznych. W roku 2023 w Gminnym Ośrodku Kultury zaproponowano mieszkańcom Gminy Kleszczów różne formy zajęć, kół zainteresowań i warsztatów. Zorganizowano różnego rodzaju wydarzenia plenerowe, uroczystości patriotyczne, okolicznościowe, wyjazdy, przeglądy oraz konkursy sprzyjające integracji i rozwojowi naszej gminy. Gminny Ośrodek Kultury w 2023 roku zrealizował m.in. następujące wydarzenia:

- 1) w okresie ferii zimowych odbył się spektakl dla całych rodzin pn. „Wywrócona bajka o Kapturku” oraz prowadzono warsztaty z cyklu „Nasze Świetlice i okolice”, zorganizowano 7 dniowe obozy szkoleniowo – rekreacyjne w górach dla dzieci szkolnych oraz studentów;
- 2) w maju 2023 roku zorganizowano wydarzenie pn. „fRAJDa z GOKiem”, którego celem była promocja zdrowego stylu życia oraz popularyzacja „Turystyki rowerowej” oraz „Spacerów Nordic Walking”, jako formy spędzania czasu wolnego dla całych rodzin oraz odbyła się rodzinna gra terenowa- „Potyczki rowerowe”;
- 3) z okazji dnia dziecka przygotowano teatralne widowisko cyrkowe Bambo Lino, w którym uczestniczyły dzieci ze swoimi rodzicami;
- 4) w wakacje przygotowano cykl zajęć świetlicowych „Nasze Świetlice i okolice”, w których brało udział 631 osób, odbył się piknik plenerowy pn. „Świętojański Start Wakacji z GOK”, zorganizowano wydarzenie plenerowe „III Kleszczowski Piknik Międzypokoleniowy”, odbyło się wydarzenie „Młodzieżowe granie–Muzyka i Działanie” – koncert zespołu Letni oraz animacje dla dzieci i ich rodziców, gry i zabawy, wyścigi na torze samochodowym;
- 5) w grudniu 2023 roku odbyło się III Spotkanie Świąteczne Pod Choinką i XV Mikołajki Gminne. W trakcie uroczystości całej gminy świętowały całe rodziny, były występy artystyczne, nagrody konkursowe, szereg możliwości spędzenia czasu dla dzieci, całych rodzin. W trakcie wydarzenia wręczono nagrody z organizowanego konkursu gminnego przez GOK dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkoły podstawowej klas I-IV; przedstawiono program artystyczny dla dzieci, były zabawy, warsztaty i animacje dla dzieci, projekcje filmowe dla dzieci i dorosłych, odbył się spektakl iluzji dla dzieci i ich rodziców;
- 6) w okresie wakacje letnich zorganizowano: 7 dniowy i 10 dniowy krajowy obóz nad Morze Bałtyckie oraz Pojezierze Mazurskie dla uczniów klas I-III oraz IV-VI, 12 dniowy zagraniczny obóz edukacyjno– turystyczny dla uczniów szkół ponadpodstawowych oraz studentów, jednodniową wycieczkę do Funzeum w Gliwicach dla dzieci z klas I-III szkół podstawowych,

jednodniową wycieczkę do Dinoparku w Kołacinku dla dzieci w wieku przedszkolnym z rodzicami, jednodniową wycieczkę do Kopalni Złota w Złotym Stoku dla dzieci z klas IV-VIII szkół podstawowych, jednodniową wycieczkę do Wrocławia dla młodzieży szkół ponadpodstawowych i studentów;

- 7) w trakcie 2023 roku odbywały się rodzinne warsztaty: „Rodzinne warsztaty z tworzenia palm wielkanocnych”, warsztaty pn. „Wesołe zajęczki”, warsztaty „Wielkanocna zawieszka”, warsztaty pn. „Stroik Świąteczny”, w których mogli uczestniczyć rodzice z dziećmi, dziadkowie, całe rodziny.

Gminny Ośrodek Kultury przygotował w 2023 roku bardzo bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla dzieci, młodzieży jak i dla dorosłych, rodziców dzieci, m. in.: zajęcia z modelowania modeliny, z podstaw baletu, zajęcia taneczne HIP HOP, zajęcia z MIX tańców nowoczesnych dla dzieci w wieku 3-6 lat, zajęcia tańca ludowego dla dzieci, zajęcia taneczne tańca disco dance dla dzieci i młodzieży, zajęcia Mały Artysta dla dzieci, zajęcia z tkactwa artystycznego dla dorosłych, zajęcia z ceramiki dla dzieci, dla młodzieży i dorosłych, zajęcia z rysunku i malarstwa dla dzieci i młodzieży, zajęcia z rysunku i malarstwa dorosłych, zajęcia z Nordic Walking „Kleszczowski Klub Kija” dla młodzieży i dorosłych, zajęcia z malowania na jedwabiu dla młodzieży i dorosłych.

Dodatkowo w 9 filiach Gminnego Ośrodka Kultury na terenie gminy odbyły się przez cały rok 2023 zajęcia świetlicowe, w trakcie których dzieci, młodzież mogli korzystać z komputerów, zajęć plenerowych, zajęć manualnych, korzystać z gier planszowych, ze sprzętu x-box, ze sprzętu playstation, z urządzeń do karaoke oraz korzystać z prasy. Dodatkowo prowadzone były zajęcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych i odbywały się cykliczne spotkania dla seniorów.

Gminna Biblioteka Publiczna w Kleszczowie od lat przygotowuje atrakcyjną ofertę spotkań oraz imprez o charakterze oświatowym, kulturalnym i edukacyjnym. Inicjatywy te mają na celu rozbudzenie zainteresowań czytelniczych, pogłębienie wiedzy, urozmaicenie sposobów spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży, dorosłych, rodzin. Przy bibliotece działają trzy Dyskusyjne Kluby Książki: dla dzieci, którego klubowiczami są przedszkolaki i DKK dla dorosłych. Celem DKK jest popularyzacja czytelnictwa oraz integracja czytelników skupionych wokół lokalnych bibliotek. W placówkach biblioteki funkcjonuje tzw. „Książka na telefon” dla osób z niepełnosprawnością lub przewlekłe chorych. Usługa ta dedykowana jest wyłącznie dla mieszkańców gminy. Książki można zamawiać telefonicznie. Bibliotekarz dostarcza książki po wcześniejszym ustaleniu terminu, w godzinach pracy biblioteki. Usługa dostępna we wszystkich placówkach bibliotecznych. W 2023 roku z tej usługi skorzystało 10 osób. W roku 2023 z myślą o osobach z niepełnosprawnościami zakupiono do biblioteki pętle indukcyjną oraz czytnik. Pętla umożliwia osobie niedosłyszącej odbiór czystego dźwięku poprzez cewkę telefoniczną, w którą wyposażonych jest większość aparatów słuchowych. Czytnik to cyfrowy odtwarzacz do słuchania audiobooków, muzyki lub słuchowisk. Jest przeznaczony dla seniorów oraz osób słabowidzących i niewidomych. W bibliotece zorganizowano akcje:

- 1) Narodowe czytanie- to ogólnopolska akcja czytelnicza. W NC wzięło udział 40 osób. Każdy z uczestników otrzymał pamiątkowy egzemplarz książki z pieczęcią Narodowego Czytania.
- 2) Soboty z biblioteką- Jest to propozycja zajęć literacko- plastycznych skierowanych do dzieci w wieku 6-10 lat. Zajęcia mają charakter edukacyjny, promujący czytelnictwo i bibliotekę. Mają również za zadanie pokazać, że biblioteka jest miejscem spotkań, zabaw w gronie rówieśników i świetną alternatywą spędzania wolnego czasu. W ramach projektu czytano książki oraz wykonywano prace plastyczne. W roku 2023 odbyły się 33 spotkania, w których wzięło udział 344 dzieci.
- 3) Magiczna moc książki- projekt realizowany we współpracy z Gminnym Żłobkiem w Kleszczowie. Jego celem jest popularyzacja czytelnictwa wśród najmłodszych, rozwijanie ich

wyobraźni, uwagi oraz koncentracji. W roku 2023 odbyło się łącznie 8 spotkań, w których wzięło udział 314 dzieci.

- 4) Spotkania z książką- projekt skierowany do osób starszych i z niepełnosprawnościami, jest realizowany we współpracy z Fundacją Przekraczać Granice. Celem projektu była aktywizacja osób, które niejednokrotnie czują się wykluczone z życia społecznego. W roku 2023 odbyło się 7 spotkań, w których uczestniczyło 59 osób.
- 5) Mała książka- wielki człowiek- ogólnopolska kampania społeczna skierowana do dzieci w wieku przedszkolnym. Akcja została dofinansowana przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa. Akcja ma za zadanie zachęcić rodziców do odwiedzania naszych bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. W 2023 roku w projekcie wzięło udział 28 dzieci.

Biblioteka organizuje także liczne konkursy, m. in.: Zima w świecie Minecraft- 14 uczestników, Walentynkowy quiz literacki- 20 uczestników, Moja, Twoja, Nasza Biblioteka- konkurs literacki- 46 uczestników, Zabierz książkę na wakacje- 25 uczestników.

Działalność tych placówek jest niezastąpiona w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży – mieszkańców naszej gminy.

3. DIAGNOZA SPOŁECZNA

3.1. BEZROBOCIE

Liczba osób bezrobotnych z gminy Kleszczów zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bełchatowie na koniec grudnia 2023 roku wynosiła 100 osób, w tym 62 kobiety, w tym osoby bezrobotne do 25 roku życia- 13 osób, do 30 roku życia- 27 osób, powyżej 50 roku życia- 16 osób. Ilość długotrwale bezrobotnych wyniosła 43 osoby- zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, bezrobotnym długotrwale jest bezrobotny pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Liczba osób bezrobotnych z powiatu bełchatowskiego zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Bełchatowie na koniec grudnia 2023 roku wynosiła 2189 osób. W porównaniu do 2022 roku nastąpił spadek osób bezrobotnych o 16 osób w gminie Kleszczów (116 osób w 2022r.), a o 188 osób w powiecie (2377 osób).

Stopa bezrobocia dla powiatu bełchatowskiego na koniec grudnia 2023 roku wynosiła 4,7%, dla województwa łódzkiego wynosiła 5,4 %, natomiast w kraju wynosiła 5,1%.

Od kilku lat zauważalny jest spadek liczby osób bezrobotnych, które korzystają z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie. W roku 2023 liczba osób bezrobotnych korzystających ze wsparcia wyniosła 35 osób, w 2022 roku także wynosiła 35 osób, a w 2021 roku liczba osób bezrobotnych korzystających z pomocy wynosiła 42 osoby.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Kleszczów w latach 2021-2023

Rok	Liczba osób bezrobotnych	
	Ogółem	Kobiety
2021	102	55
2022	116	66
2023	100	62

Zródło: <https://belchatow.praca.gov.pl/sprawozdania>

3.2. PRZESTĘPCZOŚĆ I DEMORALIZACJA

Przestępczość jest dynamicznym, podlegającym rozwojowi zjawiskiem społecznym, które stanowi zagrożenie dla obowiązującego porządku prawnego. W zależności od swej intensywności i częstotliwości wpływa na formowanie się postaw i zachowań ludności oraz odciska piętno na jej funkcjonowaniu.

Zapobieganie przestępczości wymaga zastosowania rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa policja.

Za ochronę mieszkańców oraz utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego w gminie Kleszczów odpowiada Posterunek Policji w Kleszczowie. Według jego danych, w latach 2021-2023 na terenie gminy Kleszczów odnotowano następujące przestępstwa:

Tabela 6. Kategorie przestępstw i ich liczba w latach 2021 - 2023

Kategoria przestępstwa	2021	2022	2023
	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw	Liczba przestępstw
Przestępstwa przeciwko mieniu, w tym:	33	36	33
Doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem tzw. oszustwa internetowe	16	15	15
Kradzież	9	9	11
Kradzież z włamaniem	6	6	1
Uszkodzenie mienia	2	6	6
Przestępstwa przeciwko życiu, rodzinie i opiece, w tym:	14	17	20
Uchylanie się od obowiązku alimentacji	9	6	5
Przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii	3	3	5
Przestępstwa stosowania gróźb karalnych	2	1	1
Nieumyślne spowodowanie śmierci	0	3	1
Posiadanie pornografii dziecięcej	0	1	0
Znęcanie się fizyczne i psychiczne nad rodziną	0	2	2
Uszkodzenie ciała	0	1	0
Uporczywe nękanie	0	0	4
Naruszenie nietykalności cielesnej	0	0	2

Zródło: Posterunek Policji w Kleszczowie

Wg powyższych danych najczęściej ujawnianymi przestępstwami na terenie gminy są przestępstwa przeciwko mieniu.

Według danych z Posterunku Policji w Kleszczowie udział osób nieletnich jako sprawców popełnionych przestępstw wyniósł: w roku 2021 - dwóch nieletnich sprawców przestępstw, w roku 2022 - trzech nieletnich sprawców przestępstw, w 2023 roku - czterech sprawców przestępstw, którzy popełnili łącznie 5 czynów karalnych.

3.3. PRZEMOC I UZALEŻNIENIA

Alkoholizm, narkomania i przemoc są problemami społecznymi, które powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływają negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne i międzyludzkie, a także zdolność do konkurencji na rynku pracy.

Jako przemoc domową należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- 1) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- 2) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- 3) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- 4) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- 5) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udęczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Przemoc domowa jest problemem, który może dotknąć każdego człowieka. Nie ma znaczenia ani wiek, ani rodzaj wykształcenia, pozycja społeczna czy wykonywany zawód. Trzeba pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy domowej. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i interakcji (wzajemnego oddziaływania na siebie) różnych czynników społecznych, kulturowych i psychologicznych. Możemy mówić o elementach ryzyka, które zwiększają prawdopodobieństwo pojawienia się przemocy domowej, ale nie możemy stwierdzić, że są jej przyczyną. Należą do nich m.in.: normy społeczne i kulturowe, pochodzenie, środowisko społeczne i warunki życia, uzależnienie/nadużywanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych oraz osoba sprawcy przemocy, jego cechy osobowości. Osobami doznającymi przemocy są niejednokrotnie osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne od sprawcy. Na ogół są to kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

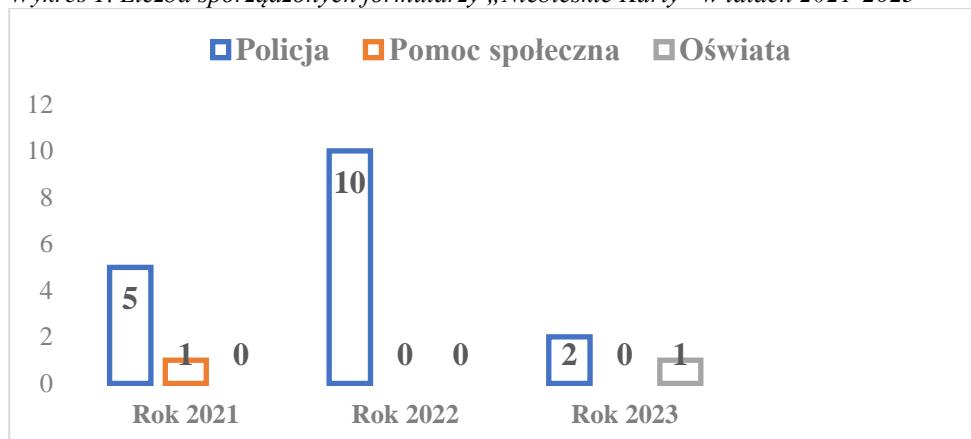
Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy domowej w ujęciu prawnym jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U z 2024 r., poz. 424 ze zm). Na podstawie ww. ustawy zostało wydane rozporządzenie regulujące kwestie procedury „Niebieskiej Karty” oraz obowiązek wydania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o obrażeniach dla osób doświadczających przemocy domowej.

Na podjęcie interwencji w środowisku z wykorzystaniem tej procedury nie jest potrzebna zgoda osoby dotkniętej przemocą domową. Procedurę wszczyna policja, przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i ochrony zdrowia, jeśli w trakcie prowadzonych przez siebie czynności służbowych lub zawodowych zaistnieje podejrzenie wystąpienia przemocy w danej rodzinie. Wszczynając ją, przedstawiciel jednej z wymienionych służb wypełnia formularz „Niebieskiej Karty”.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Udział przedstawicieli poszczególnych podmiotów w działaniach wszczynających procedurę NK w latach 2021 – 2023 oraz ilość sporządzonych kart w tym okresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

Źródło: Dane sprawozdawcze Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kleszczów

Na podstawie powyższego wykresu wnioskować można, iż na terenie gminy Kleszczów zjawisko przemocy domowej jest zróżnicowane (z 6 NK w 2021r. przez 10 NK w 2022r. do 3 w 2023r.). Zjawisko przemocy domowej najczęściej ujawnia Policja w czasie podejmowana różnego rodzaju interwencji.

Interwencja domowa związana z przemocą jeszcze do niedawna traktowana była jako awantura domowa, która może mieć miejsce w rodzinach patologicznych. Agresję pomiędzy członkami rodziny uważano za jedną z wielu normalnych form zachowania w codziennym życiu. Profesjonalne i prawidłowe przeprowadzenie tego rodzaju interwencji wymaga od policjantów wiedzy z zakresu prawa karnego, rodzinnego, psychologii, a także pedagogiki.

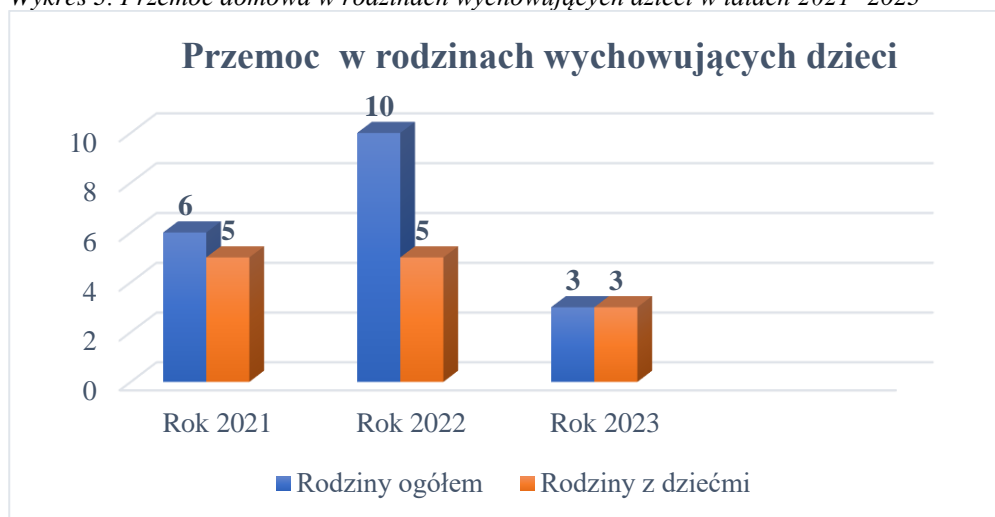
Wykres 2. Osoby doznające przemocy domowej w latach 2021-2023

Źródło: Dane sprawozdawcze Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kleszczów

Większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Drugą co do wielkości grupą są mężczyźni, dzieci są zarówno osobami doznającymi przemocy domowej, jak i będący świadkami przemocy, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej.

Wykres 3. Przemoc domowa w rodzinach wychowujących dzieci w latach 2021- 2023

Źródło: Dane sprawozdawcze Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Kleszczów

W znacznej większości rodzin, w których diagnozuje się problem przemocy domowej wychowują się małoletnie dzieci. Dziecko wychowujące się w rodzinie przemocowej, nawet jeśli samo nie jest bezpośrednio ofiarą maltretowania, ale jedynie świadkiem znęcania się jednego z członków rodziny nad drugim, nie jest w stanie prawidłowo się rozwijać, zarówno w sferze psychofizycznej, jak i społecznej i jest traktowane jako ofiara przemocy.

Sporządzenie „Niebieskiej Karty” w rodzinie wychowującej dzieci skutkuje także powiadomieniem Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wystąpieniu zjawiska przemocy domowej i wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.

W 2023 roku osoby z problemem przemocy, jak również z problemem uzależnienia, konfliktów rodzinnych, problemów wychowawczych, współuzależnienia, sytuacji okołorozwodowych, problemami osobistymi, trudnościami w zakresie umiejętności radzenia sobie w sytuacji trudnej, z zaburzeniami natury psychicznej, braku umiejętności radzenia sobie ze złością mogli korzystać z „Indywidualnych Spotkań Rozwojowych dla Osób Dorosłych”. Spotkania prowadziła terapeuta, profesjonalny coach, trener, pedagog specjalny. Spotkania rozwojowe dla osób dorosłych – mieszkańców gminy Kleszczów, były prowadzone w siedzibie Wiejskiego Ośrodka Kultury w Łękińsku. W zależności od potrzeb, jak również zgłaszanych problemów uczestników spotkań prowadzono interwencję kryzysową, coaching kryzysowy, elementy socjoterapii, trening umiejętności rodzicielskich, poradnictwo pedagogiczne, dialog motywujący. W spotkaniach, brały udział narastająco 23 osoby w tym 12 kobiet (52%) i 11 mężczyzn (48%).

Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych i utrata zatrudnienia. Szerzeniu się narkomanii sprzyjają natomiast coraz większa powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie, chęć poszukiwania nowych wrażeń i doznań oraz traktowanie narkotyków, jako środków umożliwiających ucieczkę od trudności życia codziennego, rozładowanie stresu i konfliktów. Trudno jest ustalić liczbę osób zmagających się z problemami alkoholowymi oraz narkomanią.

Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy oraz integracji społecznej osób nimi dotkniętych należy do zadań własnych gminy. Działania te podejmowane są zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii, w oparciu o gminne programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej oraz przy wykorzystaniu

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

zaplanowanych w ich ramach środków finansowych. Obok Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie gminy odgrywają: Punkt Konsultacyjny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Posterunek Policji, Poradnia Życia Rodzinnego oraz wsparcie psychologów, psychiatrów dla mieszkańców gminy.

Tabela 7. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczowie w latach 2021- 2023

Działanie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Ilość rozpatrzonych wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	2	2	2
Ilość rozpatrzonych wniosków o wszczęcie procedur zmierzających do leczenia osób uzależnionych	7	7	11
Ilość przeprowadzonych rozmów z osobą, co do której wpłynęło zgłoszenie i pouczenie jej o konieczności zaprzestania nadużywania alkoholu, zmiany swojego zachowania lub poddania się leczeniu odwykowemu	15	14	17
Liczba skierowanych do Sądu Rejonowego w Bełchatowie wniosków o orzeczenie obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego	5	2	3

Źródło: Raport o stanie gminy za lata 2021- 2023

Na terenie naszej gminy funkcjonuje Poradnia Życia Rodzinnego, która udziela pomocy z zakresu:

- pomoc osobom uzależnionym w utrzymywaniu abstynencji,
- pomoc osobom współuzależnionym w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie,
- pomoc w zatrzymywaniu przemocy w rodzinie.

W ramach swoich działań Poradnia Życia Rodzinnego realizowała zadania terapeutyczne i pomocowe. W 2022 roku z usług poradni korzystało 45 osób, w tym: 12 rodzin z problemami rodzinnymi, 6 osób uzależnionych od alkoholu, 7 uczniów z problemami, ponadto 7 dzieci miało zapewnioną stałą terapię logopedyczną i pedagogiczną. W 12 rodzinach, które korzystały z pomocy Poradni Życia Rodzinnego odbyły się wizyty domowe. W 2023 roku z pomocy poradni korzystało 41 osób, w tym: 11 rodzin z dziećmi z problemami rodzinnymi objęte pomocą pedagogiczną i logopedyczną, 5 osób podtrzymujących trzeźwość, 14 osób z trudnościami rodzinnymi.

W Punkcie Konsultacyjnym dla osób dotkniętych uzależnieniami w Gminie Kleszczów w 2022 roku odbyły się 164 spotkania z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. Osób uzależnionych ogółem zgłosiło się 40, w tym 26 mężczyzn i 14 kobiet, 11 osób zgłosiło się na leczenie szpitalne, 2 osoby podjęły terapię dochodzącą w poradni specjalistycznej, 10 osób współuzależnionych uczęszczało do punktu i do poradni specjalistycznych, z którymi prowadzona jest współpraca, 10 osób uczestniczyło w mitingach AA. W 2023 roku w Punkcie Konsultacyjnym odbyły się natomiast 172 spotkania z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi. Spośród 42 osób uzależnionych, które się zgłosiły 7 osób uczestniczyło w leczeniu szpitalnym, 4 osoby uczestniczyły w rozmowach wspierająco-motywacyjnych a 9 osób uczestniczyło w mitingach AA.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczowie udzieliła 20 informacji osobom i rodzinom o placówkach/ punktach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz rodzin i osób.

3.4. NIEWYDOLNOŚĆ WYCHOWAWCZA RODZICÓW

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, niewydolność wychowawcza rodziców oznacza sytuację, w której rodzice (lub opiekunowie) nie sprawują odpowiedniej opieki nad dziećmi, kiedy nie mogą, nie umieją lub nie chcą wypełniać swoich funkcji opiekuńczych i wychowawczych wobec dzieci w sposób społecznie akceptowany.

Niewydolnością wychowawczą zagrożone są rodziny, gdzie dziecko traci jednego z rodziców na skutek śmierci, rozwodu lub długiej nieobecności, może to być także powtórne małżeństwo, zmiana stylu życia na skutek kłopotów finansowych, alkoholizm, itp.

Zgodnie art. 95 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (Dz.U z 2023 r. poz. 2809 z późn.zm.) władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny, a art. 96 § 1 zobowiązuje rodziców do troski o fizyczny i duchowy rozwój dziecka oraz należyte przygotowanie go do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

W przypadku, gdy rodzice nie są w stanie poradzić sobie z codziennymi problemami wychowawczymi, środowisko rodzinne wywiera ujemny wpływ na wychowanie dziecka lub jest zagrożone dobro dziecka, władza państwowa - sąd opiekuńczy może ingerować w wykonywanie władzy rodzicielskiej poprzez jej ograniczenie (art. 109 k. r. o), zawieszenie (art. 110 k. r. o) lub pozbawienie (art. 111 k. r. o).

Tabela 8. Wnioski skierowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
liczba wniosków skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodzinną dziecka	0	1	1
- liczba dzieci w tych rodzinach	0	1	1

Źródło: Dane OPS

Tabela 9. Wnioski skierowane przez placówki oświatowe do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka

Liczba wniosków skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodzinną dziecka	Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
Szkoła Podstawowa w Łękińsku	1	2
Szkoła Podstawowa w Kleszczowie	2 (w sprawie zagrożenia niedostosowaniem społecznym)	1

Źródło: Dane sprawozdawcze z SP Kleszczów i SP Łękińsko

W latach 2021-2023 wystąpiły rodziny, które zaniedbywały, nieprawidłowo wykonywały władzę rodzicielską lub narażały dzieci na inne zagrożenia.

Oslabienie więzi rodzinnych, rozluźnienie norm społecznych, deficyty w zakresie realizacji podstawowych zadań rodzicielskich oraz uzależnienia powodują, że rodziny coraz częściej znajdują się w funkcjonalnym kryzysie. Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską. Przepisy kodeksu rodzinnego i opiekuńczego nie zawierają definicji władzy rodzicielskiej. Określają jednak, jakie obowiązki i uprawnienia rodziców obejmują wykonywanie tejże władzy. W szczególności mają oni obowiązek i prawo wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania. W ten sposób rodzice mają przygotować dziecko do samodzielnego życia. Wszystkie te czynności muszą być wykonywane z poszanowaniem godności i praw dziecka.

W razie stwierdzenia nieprawidłowości w wykonywaniu władzy rodzicielskiej, sąd może oceniać działania rodziców i ingerować w nie, w skrajnych przypadkach – pozbawiając władzy rodzicielskiej. Sąd opiekuńczy winien działać przede wszystkim profilaktycznie przez zapobieganie ujemnym skutkom niewłaściwego lub nieudolnego sprawowania władzy rodzicielskiej.

Tabela 10. Liczba rodzin z dziećmi z terenu Gminy Kleszczów objętych nadzorem kuratorów sądowych

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba rodzin objętych nadzorem	8	6	8
- liczba dzieci w tych rodzinach	13	9	10

Źródło: Dane własne

Sąd opiekuńczy, stosownie do stanu faktycznego i wg oceny sądu, chroniąc dobro dziecka może wydać każde zarządzenie mieszczące się w granicach prawa. Za cel swojego działania ma on przede wszystkim niesienie pomocy – w taki sposób i z wykorzystaniem takich środków, aby małoletni pozostał w środowisku rodzinnym.

3.5. POMOC SPOŁECZNA I ŚWIADCZENIA RODZINNE

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 2 pkt 1 i art. 3 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej).

Zadania pomocy społecznej w gminie Kleszczów wykonuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie. Podejmuje on działania m.in. na podstawie następujących przepisów prawa: ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawy o Karcie Dużej Rodziny, ponadto wykonuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, opiekuńczych i alimentacyjnych (w oparciu o ustawę o świadczeniach rodzinnych, ustawę o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów).

Pomoc finansowa dla najuboższych mieszkańców gminy realizowana jest przede wszystkim w formie zasiłków stałych oraz zasiłków okresowych, (tj. świadczeń wypłacanych z dotacji celowej z budżetu państwa) a także zasiłków celowych (tj. jednorazowych świadczeń przyznawanych na określony miesiąc, będących zadaniem własnym gminy).

Ze wsparcia udzielanego przez GOPS mogą korzystać osoby i rodziny, które spełniają określone warunki przedstawione w poszczególnych aktach prawnych. W odniesieniu do świadczeń z pomocy społecznej jednym z nich jest kryterium dochodowe, które jest ustalone na poziomie 776 zł miesięcznie w przypadku osoby samotnie gospodarującej i 600 zł na osobę w rodzinie. Zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, Rada Gminy Kleszczów podjęła Uchwałę Nr XIV/149/2011 z dnia 30 listopada 2011 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłków okresowych i celowych. Na podstawie powyższej Uchwały kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej zostało podwyższone do kwoty 850,00 zł a na osobę w rodzinie zostało podwyższone do kwoty 600,00 zł.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Kryterium dochodowe stosowane jest również przy przyznawaniu zasiłków rodzinnych. Zasiłek rodzinny przysługuje, jeśli dochód rodziny na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza 674,00 zł, a gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeśli dochód ten nie przekracza 764,00 zł.

Świadczenia pomocy społecznej udzielane przez OPS mają głównie charakter pieniężny, niepieniężny i usługowy.

Tabela 11. Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Długotrwała lub ciężka choroba	174	126	121
Zdarzenie losowe w tym:	265	260	263
wyłącznie zdarzenie losowe w rodzinie	11	5	10
pomoc finansowa dla rolników zamieszkałych i prowadzących gospodarstwo rolne na terenie Gminy Kleszczów, u których w gospodarstwach rolnych lub prowadzonych przez nich działach specjalnych produkcji rolnej wystąpiły szkody w uprawach w wyniku zaistnienia zdarzeń losowych na mocy Uchwały	257	256	258
pomoc finansowa dla rolników zamieszkałych i prowadzących gospodarstwo rolne na terenie Gminy Kleszczów, u których w gospodarstwach rolnych nastąpiło padnięcie zwierząt w wyniku zdarzeń losowych na mocy Uchwały	6	5	10
Niepełnosprawność	68	57	52
Ubóstwo	49	39	38
Bezrobocie	42	35	35
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem	38	28	23
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem- w tym: rodziny niepełne	30	23	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	14	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa- w tym: potrzeba ochrony wielodzietności	12	12	13
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego- ogółem- w tym: rodziny wielodzietne	8	5	6
Alkoholizm	1	2	3
Bezdomność	2	2	2
Sieroctwo	1	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	0	1
Przemoc w rodzinie	2	1	0

Źródło: Dane własne

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia ośrodka pomocy społecznej w latach 2021-2023 najliczniejszą grupę stanowiły rodziny dotknięte zdarzeniem losowym (na podstawie uchwały), długotrwałą lub ciężką chorobą, niepełnosprawnością, ubóstwem i bezrobociem.

Wśród rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej najliczniejszą grupę stanowią rodziny emerytów i rencistów (w 2021 r. 127 rodzin; w 2022 r. 93 rodziny; w 2023 r. 96 rodzin). Obserwuje się spadek ilości rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej (w 2021 r. 90 rodzin; w 2022 r. 77 rodzin; w 2023 r. 72 rodziny), wynika m. in. z możliwości korzystania przez nie z programów socjalnych tj. świadczenia rodzinnego wraz z dodatkami, świadczenia wychowawczego „800+” oraz pomocy finansowej w ramach programu „Dobry start” (300+). Wiąże się to także z podejmowaniem zatrudnienia przez rodziców, korzystaniem z możliwości doksztalcania się w celu zdobycia dodatkowych kwalifikacji, aktywnym poszukiwaniem i zdobywaniem pracy w celu poprawy sytuacji rodzinnej i finansowej.

Rodziny z dziećmi z terenu gminy Kleszczów korzystają z programu „Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020” (PO PŻ), który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Celem Programu jest udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa, a także osobom dotkniętym: bezdomnością, bezrobociem, niepełnosprawnością, długotrwałą lub ciężką chorobą, a także rodziny wielodzietne, rodziny niepełne poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych. W 2023 roku 30 rodzin z dziećmi uzyskało wsparcie w ramach Programu w formie paczek żywnościowych w ramach dwóch dostaw żywności, w roku 2022 roku ten rodzaj pomocy uzyskało 37 rodzin z dziećmi, a w 2021 roku 42 rodziny z dziećmi.

Gmina Kleszczów od 2015 roku realizuje program DUŻA RODZINA 3+. Program został przyjęty Uchwałą Nr LIII/504/2014 Rady Gminy Kleszczów z dnia 24 października 2014 roku w sprawie podjęcia działań zmierzających do polepszenia warunków życiowych rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Gminy Kleszczów i jest skierowany do członków rodzin wielodzietnych zamieszkujących w Gminie Kleszczów. Rodzinom wielodzietnym z terenu naszej gminy posiadającym Kartę Dużej Rodziny udzielano pomocy w formie zniżek/dopłat do zakupu podręczników szkolnych i pomocy edukacyjnych dla uczniów- w 2023 roku wypłacono dofinansowanie dla 197 uczniów i studentów na łączną kwotę 35.248,00 zł, w 2022 roku wypłacono dofinansowanie dla 212 uczniów i studentów na łączną kwotę 37.726,00 zł, w 2021 roku wypłacono zasiłki dla 212 dzieci i studentów na łączną kwotę 50.200,00 zł.

Na mocy Uchwały Nr VI/56/2015 Rady Gminy Kleszczów z dnia 31 marca 2015 roku w sprawie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (Dz.U. Woj. Łódzkiego z dnia 20.05.2015r. poz. 2156, z 2017r. poz. 2030, z 2022r. poz. 2453, z 2023r. poz. 10013), osobom zamieszkałym na terenie Gminy Kleszczów przysługuje jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka w rodzinie wypłacana ze środków własnych gminy. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka na jedno dziecko. W 2023 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie wypłacił jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka dla 51 osób, na łączną kwotę 153 000,00 zł, w 2022 roku pomoc otrzymały 64 rodziny na kwotę 217 000,00 zł a w 2021 roku ten rodzaj wsparcia uzyskało 76 rodzin na kwotę 304 000,00 zł.

Gmina Kleszczów uczestniczy w programie Opieka Wytchnieniowa. W ramach Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej pn. „Opieka wytchnieniowa” otrzymano dofinansowanie na realizację usług opieki wytchnieniowej w miejscu zamieszkania. Głównym celem programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów przez umożliwienie im uzyskania doraźnej, czasowej

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

pomocy w formie opieki wytchnieniowej. W tym czasie opiekun mógł odpocząć, pójść na wizytę do lekarza, załatwić sprawę w urzędzie itp. nie martwiąc się, że bliska mu osoba nie ma zapewnionej opieki. Świadczenia usługi opieki wytchnieniowej w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej są realizowane przeważnie od miesiąca kwietnia do grudnia dla dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Usługa opieki wytchnieniowej świadczona jest całkowicie bezpłatnie. W gminie Kleszczów pomocą w formie opieki wytchnieniowej w 2023r. były objęte trzy osoby dorosłe ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz dwoje dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Program był finansowany w całości ze środków Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programu Wojewoda przeznaczył kwotę 30.240,00 zł i taka kwota została w pełni wykorzystana na realizację programu. W 2022 roku tą formą pomocy objęto jedno dziecko z niepełnosprawnością i trzy osoby dorosłe w rodzinach ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Program także był finansowany w całości ze środków Funduszu Solidarnościowego. Na realizację programu Wojewoda przeznaczył kwotę 38.400 zł i taka kwota została w pełni wykorzystana na realizację programu.

Na podstawie upoważnienia zawartego w Uchwale Nr XXI/233/2020 Rady Gminy Kleszczów z dnia 28 maja 2020 roku w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, zamieszkałych na terenie Gminy Kleszczów, postępowania w sprawach z zakresu świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Kleszczów prowadzi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie. Wspieraniem dla uczniów z rodzin o najniższych dochodach na terenie Gminy Kleszczów są przyznawane stypendia i zasiłki szkolne. W 2023 roku stypendium szkolne przyznano 9 uczniom szkół podstawowych w łącznej kwocie 8.378,40 zł. Natomiast pomoc w formie zasiłku szkolnego z powodu wystąpienia w rodzinie zdarzenia losowego przyznano 4 uczniom w łącznej kwocie 2.480,00 zł. W 2022 roku stypendium szkolne przyznano 6 uczniom szkół podstawowych w łącznej kwocie 7 936,00 zł. Natomiast pomoc w formie zasiłku szkolnego z powodu wystąpienia w rodzinie zdarzenia losowego przyznano 5 uczniom w łącznej kwocie 3 100,00 zł. W 2021 roku 12 uczniom szkół podstawowych przyznano stypendia szkolne w łącznej wysokości 14 235,20 zł. 3 uczniom udzielono pomocy w formie zasiłku szkolnego z powodu wystąpienia w rodzinie zdarzenia losowego w wysokości 1 860,00 zł.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej od roku 217 realizuje zadanie własne gminy w zakresie przyznawania dodatków mieszkaniowych. Zasady i tryb przyznawania dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21.06.2001r. o dodatkach mieszkaniowych a także inne akty normatywne. W roku 2023 dodatek mieszkaniowy uzyskało 8 rodzin z dziećmi, w 2022 roku i w 2021 roku wsparcie uzyskało 7 rodzin z dziećmi.

Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023

	2021r.	2022r.	2023r.
Liczba rodzin, którym przyznano zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	90	80	52
liczba wypłaconych świadczeń:	1837	1497	1 125
- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu urodzenia dziecka	11	7	5
- w tym liczba świadczeń dotatku z samotnego wychowywania dziecka	47	53	31
- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	427	350	289

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	231	194	183
- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	41	47	25
- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	247	161	115
- w tym liczba świadczeń dotatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	256	198	178
Liczba rodzin pobierających świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego	17	17	10
- liczba wypłaconych świadczeń	196	192	191
Liczba rodzin pobierających świadczenie rodzicielskie	33	6	5
- liczba wypłaconych świadczeń	207	83	81
Liczba rodzin, które otrzymały świadczenie jednorazowe „Za życiem”	0	1	0
Liczba rodzin, które otrzymały świadczenie jednorazowe z tytułu urodzenia dziecka (becikowe rządowe)	39	44	19

Źródło: Dane własne

Na podstawie powyższych danych należy jednoznacznie stwierdzić, iż w analizowanym okresie tj. w latach 2021 – 2023 systematycznie spada ilość świadczeń pobieranych przez rodziny wychowujące dzieci. Powyższe jest spowodowane spadkiem bezrobocia, wzrostem wynagrodzeń osób pracujących oraz spadkiem urodzeń dzieci.

4. ORGANIZACJA WSPARCIA RODZINY

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2024 r. poz. 177 z późn.zm.), spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Obowiązek ten jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. Zapisy art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny

i systemie pieczy zastępczej gmina Kleszczów realizuje za pomocą jednostki organizacyjnej-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie.

Do zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kleszczowie należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 *pomoc rodziny wspierającej* ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
 - c) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
 - d) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 *zadania ministra właściwego do spraw rodziny* ust. 3,
 - e) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

4.1. ASYSTENT RODZINY

W ramach realizacji ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostało utworzone stanowisko asystenta rodziny. Na terenie gminy Kleszczów od 15 kwietnia 2013r. pracuje 1 asystent rodziny.

Pomoc asystenta mogą otrzymać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, której dzieci są czasowo umieszczone poza rodziną. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny lub ich powrót do rodziców, jeżeli już zostały umieszczone poza rodziną.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, problemów wychowawczych z dziećmi,
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin,

- 6) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- 8) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 9) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- 10) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 11) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 12) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 13) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 14) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- 15) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 16) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- 17) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,
- 18) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15.

Tabela 13. Rodziny i dzieci objęte pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Kleszczów

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba dzieci	Zakończona współpraca	Powód zakończenia współpracy
2021	12	48	30	3	-zaprzeszanie współpracy przez rodzinę (3)
2022	11	41	25	6	-osiągnięty cel (1) -zaprzeszanie współpracy przez rodzinę (5)
2023	7	23	12	3	-zaprzeszanie współpracy przez rodzinę (3)

Źródło: Dane własne

Ilość rodzin wymagających wsparcia w tym zakresie ulega wahaniom. Środowiska rodzinne są na bieżąco monitorowane i w razie potrzeby kierowane do objęcia pomocą asystenta. Współpraca rodzin z terenu gminy z asystentem odbywa się na podstawie dobrowolnej zgody rodziny. Do Kierownika GOPS kierowane były w 2023 roku 2 wnioski o przydzielenie asystenta rodziny na wniosek pracownika socjalnego, w 2022 roku skierowano także 2 wnioski a w 2021 roku Kierownik przyjął 3 wnioski o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Wprowadzenie asystenta i jego praca z rodziną ma na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców, podniesienie poziomu ich odpowiedzialności za losy swojej rodziny oraz umiejętności komunikacyjnych w rodzinie. W efekcie wspólne działania rodziny, asystenta i pracownika socjalnego, przy wsparciu instytucji i organizacji, mają zapobiec rozpadowi rodziny i umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. W analizowanym okresie asystent rodziny prowadził pracę z rodzinami w miejscu ich zamieszkania. Wykonując swoje obowiązki współpracował z różnymi instytucjami: szkołami, przedszkolami z terenu gminy, z kuratorem sądowym, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Koszt zatrudnienia asystenta rodziny pokrywany był z budżetu gminy oraz ze środków finansowych uzyskanych z programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Asystent rodziny”.

Tabela 14. Kwoty uzyskane z Programu

Nazwa programu	Rok	Kwota dofinansowania w zł
„Program asystent rodziny na rok 2021”	2021	2.000,00 zł
„Program asystent rodziny na rok 2022”	2022	3.000,00 zł
„Asystent rodziny w 2023r.”	2023	5.592,03 zł

Źródło: Dane własne

Asystent rodziny stale podnosi swoje kwalifikacje. W 2023 roku asystent rodziny uczestniczył w dwóch szkoleniach:

1. „Doskonalenie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych, umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stwarzających trudności wychowawcze”, które trwało w terminie od 11.04.2023r. do 24.04.2023r. w wymiarze 16 h i było realizowane w formie on-line na platformie e-learningowej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Szkolenie zorganizowano w ramach projektu „Szkolenie kadr pieczy zastępczej” ze środków Unii Europejskiej, do którego zakwalifikowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie.
2. W dniu 9 listopada 2023 roku w szkoleniu „Procedura Niebieskie Karty od wszczęcia do zakończenia w świetle znowelizowanej Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 9 marca 2023 roku, dokumentacja Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych na podstawie autorskiego Regulaminu określającego szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu interdyscyplinarnego oraz trybu i sposobu powoływania grup diagnostyczno- pomocowych, rola i zadania poszczególnych służb i instytucji w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem aspektów administracyjno- prawnych.

Asystent rodziny uczestniczył także w spotkaniach grupy wsparcia dla pracowników służb pomocowych, która została zorganizowana przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie. Celem pracy w grupie wsparcia było udzielenie sobie wzajemnego wsparcia, podniesienie kompetencji zawodowych, wzmacnianie kompetencji komunikowania się, zwiększenie wiedzy na temat metod i technik pracy z wymagającym klientem, dzielenie się doświadczeniem zawodowym i konsultowanie przypadków. Spotkania grupy wsparcia odbywały się w każdą pierwszą środę miesiąca.

W 2022 roku asystent rodziny uczestniczył w trzech szkoleniach:

1. „Mediacje- profesjonalny sposób rozwiązywania problemów na drodze dialogu”, które trwało w terminie od 07.03.2022r. do 20.03.2022r. i było realizowane w formie on-line na platformie e-learningowej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Szkolenie zorganizowano w ramach projektu „Szkolenie kadr pieczy zastępczej” ze środków Unii Europejskiej, do którego zakwalifikowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie.

2. 14 listopada 2022 roku w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie pt. „Praca z rodziną w obszarze przeciwdziałanie przemocy wobec dziecka ze specjalnymi potrzebami (zaburzenia rozwoju, specyficzne trudności, niepełnosprawności)”.
3. „Dialog motywujący w pracy socjalnej i asystenturze rodziny”, które odbyło się w dniach 17-18.11.2022r.

W 2021 roku asystent rodziny uczestniczył w dwóch szkoleniach:

1. „Asystent rodziny- organizacja stanowiska pracy, dokumentacja, plany pracy z rodziną, oceny okresowe. Jak zorganizować pracę w okresie epidemii COVID-19” z RCPS w Łodzi.
2. „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia (emocjonalne, zachowania lub zaburzenia psychiczne) i ich rodzinami. Depresja dzieci i młodzieży” zorganizowane zostało w ramach projektu „Szkolenie kadr pieczy zastępczej” ze środków Unii Europejskiej, do którego zakwalifikowano Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie.

4.2. PARTYCYPACJA W KOSZTACH UTRZYMANIA DZIECI W PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, oraz zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Zgodnie z ustawą zadaniem gminy jest szeroko pojęta profilaktyka, praca z rodziną i pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Natomiast zadania związane ze sprawowaniem rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przypisane zostały powiatom.

Zgodnie z ww. ustawą, za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi wydatki z tego tytułu, w wysokości:

- a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Tabela 15. Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023

ROK	PIECZA RODZINNA		PIECZA INSTYTUCJONALNA		RAZEM	
	Ilość dzieci	kwota	Ilość dzieci	kwota	Ilość dzieci	KWOTA
2021	4	10 139,54 zł	2	76 331,00 zł	6	86 470,54 ZŁ
2022	4	15 139,84 zł	3	87 176,64 zł	7	102 316,48 ZŁ
2023	4	17 928,40 ZŁ	3	99 412,06 ZŁ	7	117 340,46 ZŁ

Źródło: Dane własne

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Wydatki na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej mają tendencję wzrostową. Wzrost nakładów finansowych na współfinansowanie pieczy instytucjonalnej wiąże się ze wzrostem średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w całodobowej placówce ustalanej corocznie przez Starostę właściwego ze względu na położenie placówki. Analizy danych wskazują, że w kolejnych latach koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej nie zwiększy się znacząco, ponieważ już w 2024 roku liczba dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej uległa zmniejszeniu do 3 dzieci, podobna sytuacja dotyczy pobytu dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej, już w 2024 roku zmniejszyła się liczba dzieci umieszczonych do 2 dzieci. W kolejnym roku ulegnie ponownie zmniejszeniu z uwagi na zakończenie pobytu jednego dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej z uwagi na osiągnięcie pełnoletności. Należy mieć również na uwadze, iż w każdym momencie może ulec zmianie ilość dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej co bezpośrednio będzie mieć wpływ na wydatki w tym zakresie.

Tabela 16. Dane w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych, w tym:	4	4	4
- spokrewnionych	4	4	4
- niezawodowych	0	0	0
- zawodowych	0	0	0
Liczba dzieci z gminy umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	2	3	3
Liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	0	0

Źródło: Dane własne

Jeśli chodzi o rodzicielstwo zastępcze, w latach 2021-2023 w rodzinach zastępczych spokrewnionych umieszczono 4 dzieci z gminy. Ogółem w latach 2021-2023 tą formą opieki objętych było odpowiednio w każdym roku 4 dzieci z gminy.

W instytucjonalnej pieczy zastępczej (dom dziecka, ośrodek interwencyjno- socjalizacyjny) w powyższym okresie umieszczono 3 dzieci. Łącznie w 2023 roku w placówkach, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 7 dzieci z 5 rodzin zamieszkujących teren gminy.

Współfinansowanie kosztów opieki koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej nad rodzinami zastępczymi oraz rodzinnymi domami dziecka

Od 2023 roku zgodnie z art. 191 ust. 7 i ust. 9 znowelizowanej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącej rodzinny dom dziecka, rodziny pomocowej oraz osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej i rodzinnym domu dziecka oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat. W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej powinna partycypować ww. kosztach. Koszty o którym mowa uwzględnione zostały wraz z kosztami pieczy rodzinnej. Koszty koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 roku wyniosły 4 859,16 zł.

4.3. USTAWA O WSPIERANIU KOBIET W CIAŻY I RODZINY „ZA ŻYCIEM”

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” (Dz. U z 2023 r. poz. 1923). Ww. ustawa wskazuje, że wsparcie we wskazanym zakresie będzie realizowane między innymi przez jednostki samorządu terytorialnego oraz jednostki organizacyjne realizujące wspieranie rodziny. Nowo wprowadzone przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, m. in. świadczeń gwarantowanych, do których szczególnie należy zapewnienie dostępności dla kobiet w ciąży oraz ich dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci, u których zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada m.in., że rodziny uprawnione objęte będą pomocą asystentów rodziny na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach będzie można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przewyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępna pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem będzie opracowanie katalogu możliwej pomocy i występowanie „do odpowiednich podmiotów, w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia”. Koordynacja wsparcia podejmowana jest przez asystenta rodziny na wniosek osób uprawnionych do pomocy, złożony do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy kierownika ośrodka pomocy społecznej. Składając ww. wniosek, wnioskodawca wyraża zgodę na przetwarzanie przez asystenta rodziny jego danych osobowych niezbędnych do wykonywania zadań wynikających z ustawy oraz zgodę na przekazywanie asystentowi rodziny przez podmioty współpracujące informacji o udzielonym wsparciu.

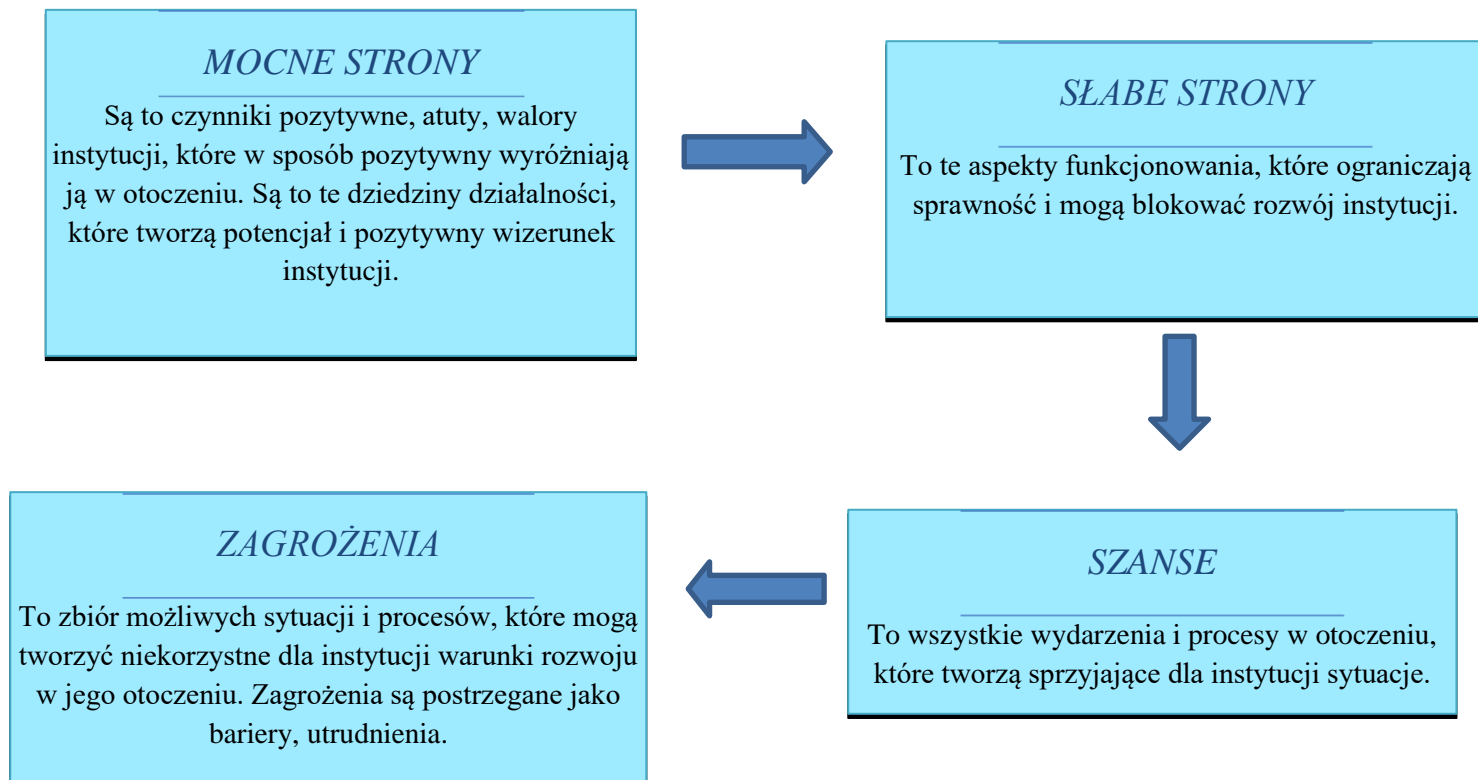
Od wejścia w życie ustawy do końca 2023 roku wpłynęły 2 wnioski o udzielenie pomocy w formie jednorazowego świadczenia pieniężnego „Za życiem” (2019r. – 1 wniosek; 2022r. – 1 wniosek) i jedna rodzina, która uzyskała ten rodzaj świadczenia została objęta pomocą w formie przydzielenia asystenta rodziny.

5. ANALIZA SWOT

W analizie strategicznej szczególne znaczenie odgrywa zintegrowana metoda typu SWOT. Jest to narzędzie badawcze kompleksowo określające mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, niezbędne do zdiagnozowania obecnej sytuacji oraz prognozowanych skutków. Polega ona na zidentyfikowaniu czterech wymienionych grup czynników i określeniu ich wpływu pozytywnego, jak i negatywnego na sytuację Gminy Kleszczów. W omawianej analizie wyróżnia się etapy:

- identyfikację i analizę mocnych i słabych stron,
- identyfikację i analizę szans i zagrożeń

**GRUPY CZYNNIKÓW W METODZIE SWOT SĄ DEFINIOWANE
W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:**

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Działalność żłobka i opiekunów dziennych na terenie gminy. 2. Rozwinięta infrastruktura oświatowa gminy, w tym szkoły i przedszkola, szkoły ponadpodstawowe. 3. Podejmowanie licznych działań o charakterze kulturalnym. 4. Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. 5. Działalność klubów sportowych. 6. Działalność świetlic wiejskich. 7. Ogólnodostępne wydarzenia lokalne umożliwiające spędzenie czasu wolnego. 8. Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych. 9. Realizacja zajęć o charakterze edukacyjnym i profilaktycznym. 10. Rozbudowany program stypendialny dla uczniów i studentów. 11. Wsparcie socjalne dla mieszkańców, w tym oferta lokalnych programów pomocy dla mieszkańców. 12. Pomoc dla rodzin wielodzietnych w ramach Programu Duża Rodzina 3+. 13. Stosunkowo mała liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych. 14. Dostęp do pomocy i wsparcia dla osób uzależnionych i doznających przemocy. 15. Funkcjonowanie jednostek działających w obszarze rozwiązywania problemów społecznych (GKRPA, ZI). 16. Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego. 17. Wysoko rozwinięta oferta świadczeń opieki zdrowotnej. 18. Program profilaktyki stomatologicznej. 19. Współpracujące instytucje. 20. Potencjał intelektualny. 21. Aktywność władz samorządowych. 22. Funkcjonowanie na terenie gminy średnich i dużych przedsiębiorstw. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost udziału osób starszych w ogólnej liczbie ludności. 2. Stosunkowo wysoki odsetek osób korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności, długotrwałej choroby. 3. Niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych. 4. Wyuczona bezradność osób i rodzin. 5. Niska gotowość do współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów. 6. Przerzucanie odpowiedzialności za wychowanie dziecka na inne instytucje. 7. Wysoki poziom stresu i nieumiejętność radzenia sobie z nim. 8. Dysproporcje ekonomiczne i intelektualne. 9. Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach z dysfunkcją. 10. Brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego. 11. Występujący problem bezrobocia na terenie gminy.

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym. 2. Rozwój gospodarki. 3. Aktywizacja społeczna mieszkańców, rozwój fizyczny i sportowy. 4. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy. 5. Zmniejszenie liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost problemów opiekuńczo- wychowawczych w rodzinach. 2. Ryzyko zaburzeń psychicznych wśród dzieci i młodzieży. 3. Zwiększenie się liczby dzieci i młodzieży, podejmujących zachowania ryzykowne. 4. Zwiększenie się liczby mieszkańców wymagających pomocy instytucjonalnej.

6. Wykorzystanie potencjału i zasobów organizacji pozarządowych i potencjału intelektualnego mieszkańców gminy.	5. Uzależnienie członków rodziny m. in. od alkoholu, środków odurzających, internetu.
7. Szkolenie i podnoszenie kompetencji kadry działającej na rzecz rodzin.	6. Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów.
8. Dostępność pomocy w przypadku doświadczenia przez mieszkańców problemów przemocy lub uzależnień.	7. Utrwalanie się zaniku więzi rodzinnych.
9. Skuteczność w rozwiązywaniu problemów rodzin oraz przeciwdziałaniu im dzięki współpracy międzyinstytucjonalnej.	8. Wypalenie zawodowe kadry oświaty i pomocy społecznej działającej na rzecz dzieci i rodzin.
	9. Wzrost kosztów utrzymania rodziny.

6. CELE I ADRESACI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KLESZCZÓW NA LATA 2025-2027

Celem głównym Programu jest stworzenie efektywnego i spójnego systemu wspierania rodzin.

Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych rodzin.
- 2) Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.
- 3) Wzrost skuteczności i jakości działań na rzecz wspierania rodziny.
- 4) Zapewnienie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, opieką dziecka poza rodziną biologiczną.

Adresatami Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027 są wszystkie rodziny oraz ich członkowie zamieszkujące na terenie Gminy Kleszczów w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program kierowany jest do rodziców, dzieci, opiekunów faktycznych i prawnych a także do przedstawicieli instytucji i służb pracujących na rzecz dzieci i młodzieży.

Realizacja Programu oparta będzie na zasadach współdziałania ze środowiskiem lokalnym, tj. instytucje samorządowe, służba zdrowia, oświata oraz innymi podmiotami, które między innymi prowadzą działania na rzecz dziecka i rodziny.

7. DZIAŁANIA PROGRAMU

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1			
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno- bytowych rodzin			
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej (świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, dodatek mieszkaniowy, zasiłki celowe, zasiłki okresowe, specjalne zasiłki celowe, paczki świąteczne itp.)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin: - objęta pomocą społeczną, - korzystających z zasiłków rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i innych świadczeń.
2	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze motywacyjnym, socjalnym, sportowym, nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej	Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Urząd Gminy w Kleszczowie Placówki oświatowe	Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym w tym: socjalnym, motywacyjnym, sportowym oraz nagrodami.
3	Realizacja programów skierowanych dla rodzin: ✓ Duża Rodzina 3+ ✓ Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe” ✓ Opieka wytchnieniowa	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin, które uzyskały pomocy w związku z urodzeniem dziecka. Liczba rodzin wielodzietnych, którym udzielono wsparcia. Liczba rodzin objętych programem opieka wytchnieniowa.
4	Zapewnienie pomocy w formie posiłków w przedszkolach i szkołach	Placówki oświatowe	Liczba dzieci objętych pomocą w formie zapewnienia posiłku w przedszkolu, szkole.
5	Zapewnianie rodzinom możliwości skorzystania z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin korzystających z Programu.
6	Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin objętych wsparciem przez pracowników socjalnych.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

7	Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kulturę, sport i rekreację	Placówki oświatowe Urząd Gminy w Kleszczowie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Gminna Biblioteka Publiczna w Kleszczowie Gminny Ośrodek Kultury w Kleszczowie wraz z Filiami	Liczba dzieci uczestniczących w zorganizowanych zajęciach, wydarzeniach. Liczba dzieci uczestniczących w kołach zainteresowań, zajęciach pozalekcyjnych.
---	---	---	---

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2

Wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
2	Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin objętych monitoringiem.
3	Pomoc rodzinom w kryzysie w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Urząd Gminy w Kleszczowie Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kleszczów Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Placówki oświatowe Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie	Liczba osób korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad. Liczba podmiotów udzielających wsparcia.
4	Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Policja, Kuratorzy Sądowi Placówki oświatowe Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kleszczów	Liczba osób doznających przemocy domowej objętych wsparciem.
5	Motywowanie członków rodzin do podjęcia działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania dysfunkcji np.: podjęcie terapii leczenia uzależnień przez współpracę z GKRPA, Punktem Konsultacyjnym Uzależnień terapii dla osób doznających przemocy domowej oraz osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Policja, Kuratorzy Sądowi Placówki oświatowe Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kleszczów Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie	Liczba osób, które podjęły terapię. Liczba spraw skierowanych do GKRPA. Liczba spraw skierowanych do sądu o wgląd w sytuację rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

6	Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba rodzin objętych pracą socjalną.
7	Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	Placówki oświatowe Urząd Gminy w Kleszczowie	Liczba zrealizowanych form wsparcia. Liczba dzieci objętych wsparciem.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3

Wzrost skuteczności i jakości działań na rzecz wspierania rodziny

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Udzielanie informacji o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kleszczów Placówki oświatowe Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Policja Kuratorzy Sądowi Służba Zdrowia	Liczba udzielonych informacji dla rodzin.
2	Interdyscyplinarna współpraca podmiotów i instytucji zajmujących się wsparciem rodzin z dziećmi	Placówki oświatowe Służba zdrowia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Kuratorzy sądowi, Policja Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bełchatowie Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Kleszczów	Liczba instytucji, organizacji współpracujących na rzecz rodziny i dziecka.
3	Promocja i realizacja programów/projektów profilaktycznych, edukacyjnych skierowanych do rodziców i dzieci	Placówki oświatowe Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba uruchomionych programów/projektów. Liczba osób objętych programami.
4	Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pracujących w obszarze wspierania rodziny	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba pracowników biorących udział W szkoleniach/ warsztatach/ superwizjach i innych działaniach podnoszących kwalifikacje i kompetencje zawodowe.

CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4

Zapewnienie pobytu dzieci w pieczy zastępczej, opieką dziecka poza rodziną biologiczną

1	Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Wysokość poniesionych nakładów finansowych.
2	Monitorowanie i ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie	Liczba spotkań w zespole ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

8. HARMONOGRAM

Na podstawie określonych celów, działań Programu Wspierania Rodziny w poprzednim rozdziale, w tabeli poniżej znajdują się wyznaczone ramy czasowe realizacji poszczególnych zadań, które mają na celu pomóc osiągnąć zamierzone cele.

zadanie	rok		
	<u>2025</u>	<u>2026</u>	<u>2027</u>
Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej (świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, dodatek mieszkaniowy, zasiłki celowe, zasiłki okresowe, specjalne zasiłki celowe, paczki świąteczne itp.)	X	X	X
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze motywacyjnym, socjalnym, sportowym, nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej	X	X	X
Realizacja programów skierowanych dla rodzin: Duża Rodzina 3+, Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. „becikowe”, Opieka wychnieniowa	X	X	X
Zapewnienie pomocy w formie posiłków w przedszkolach i szkołach	X	X	X
Zapewnianie rodzinom możliwości skorzystania z Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 (FEPŻ)	X	X	X
Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej	X	X	X
Organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez kulturę, sport i rekreację	X	X	X
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny	X	X	X
Monitorowanie sytuacji rodzin po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	X	X	X

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027

Pomoc rodzinom w kryzysie w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, prawnego	X	X	X
Zapewnienie wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą domową	X	X	X
Motywowanie członków rodzin do podjęcia działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania dysfunkcji np.: podjęcie terapii leczenia uzależnień przez współpracę z GKRPA, Punktem Konsultacyjnym Uzależnień terapii dla osób doznających przemocy domowej oraz osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej	X	X	X
Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	X	X	X
Promowanie i wspieranie działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży	X	X	X
Udzielanie informacji o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz rodziny	X	X	X
Interdyscyplinarna współpraca podmiotów i instytucji zajmujących się wsparciem rodzin z dziećmi	X	X	X
Podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób pracujących w obszarze wspierania rodziny	X	X	X
Współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinie zastępczej, placówce opiekuńczo-wychowawczej	X	X	X
Monitorowanie i ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	X	X	X

9. FINANSOWANIE

Działania określone w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025-2027 finansowane będą z następujących źródeł:

- 1) budżetu Gminy Kleszczów,
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- 4) z funduszy zewnętrznych, w tym pozarządowych, funduszy unijnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań niniejszego Programu będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

10. MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Kleszczów na lata 2025 - 2027 ma charakter otwarty i będzie systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. Monitoring programu będzie prowadzony na bieżąco. Rezultatem prowadzonego monitoringu będą sprawozdania roczne.

Stosownie do art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku, Wójt Gminy Kleszczów będzie składał Radzie Gminy Kleszczów sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny. Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kleszczowie.

11. SPIS TABEL

Tabela 1. Stan organizacji szkół podstawowych, szkoły ponadpodstawowej i przedszkoli w roku szkolnym 2022/2023	6
Tabela 2. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez Szkołę Podstawową w Kleszczowie	7
Tabela 3. Zajęcia dodatkowe dla uczniów prowadzone przez Szkołę Podstawową w Łękińsku.....	8
Tabela 4. Stypendia motywacyjne za wyniki w nauce przyznawane i wypłacane przez szkoły	12
Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Kleszczów w latach 2021-2023	16
Tabela 6. Kategorie przestępstw i ich liczba w latach 2021 - 2023.....	16
Tabela 7. Praca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kleszczowie w latach 2021-2023	20
Tabela 8. Wnioski skierowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka	21
Tabela 9. Wnioski skierowane przez placówki oświatowe do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną dziecka.....	21
Tabela 10. Liczba rodzin z dziećmi z terenu Gminy Kleszczów objętych nadzorem kuratorów sądowych...	22
Tabela 11. Powody udzielania pomocy rodzinom.....	23
Tabela 12. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2021-2023	25
Tabela 13. Rodziny i dzieci objęte pomocą asystenta rodziny na terenie Gminy Kleszczów	28
Tabela 14. Kwoty uzyskane z Programu	29
Tabela 15. Wysokość środków wydatkowanych z budżetu gminy na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023	30
Tabela 16. Dane w zakresie pieczy zastępczej w latach 2021 – 2023.....	31

12. SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	18
Wykres 2. Osoby doznające przemocy domowej w latach 2021-2023	18
Wykres 3. Przemoc domowa w rodzinach wychowujących dzieci w latach 2021- 2023	19